

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 41.

V Ljubljani, v soboto 16. julija 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah ob 11. uri dopoldne. **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 8 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravnistvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravnistvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

„Naša straža“.

II.

Neka notranja zadovoljnost se nas polasča, ko vidimo, da vsa naša toliko sovražena stremjenja dobivajo konkretne oblike.

Slovita slovensko nemška zveza na Kranjskem leži na tleh. Zoper ta največji politični nestvor iz zadnje dobe smo se borili neustraheno, brezobzirno. Kaj vse se je vprizorilo zoper nas, ko smo radikalno in neusmiljeno šibali napake, katere so delali nekateri v senci te zveze! Morje srda utopilo nam je jednega urednika, ko mu je svobodna misel privzdignila krušno torbo. Isto poskuša misel svobodna pri dveh naših somišljenikih doseči z disciplinarno preiskavo. A vse zaman! Niti te narodne in svobodomiselnosti ljubeznivosti, niti izdajalstva in zavijanja urednikov, zagovarjajočih „300 Nemcev“, niti tisoči „dihurjev“, ki so jih spuščali nad nas, ker smo pisali resnico, vse to ni udušilo zdrave ideje naše. Ostali smo nesklonjeni, nestrti, — strta je pa nenaravna koalicija žalostnega spomina in na tleh leže stebri slovensko-nemške zveze! V posebno zadoščenje nam je, da je dne 6. t. m., ko so sedeli po ustanovljeni „Naši straži“, generali obojne vojske v Ljubljani „pri Slonu“ za jedno mizo, vstal poveljnik one čete, ki je še nedavno najhuje napadala slovensko slovo, ter napil sam sebi kot mogočnemu stvarniku — slovenske sloge! In trčili so kozarci, ko je bil izginil dr. Tavčar, na čast dr. Ferjančiču.

„Naša straža“! Priznala se je tedaj rada ali nerada na vsi črti potreba društva, na katero smo neštivilnokrat opozarjali v našem listu. Da ima društvo svoj spčetek v krogu naših somišljenikov, to je nevažna stvar, važno je pa, do so se z zrušeno nemškutarsko koalicijo ustvarili pogoji za centralizacijo slovenskih močij, in tedaj, kakor se nadajamo, za uspešno delovanje

„Naše straže“, poleg izvrstne družbe sv. Cirila in Metoda gotovo najboljšega pomočka v obranjenje naše narodnosti. Ako bi imeli jamstvo o trdnosti te nove, zdrave struje skupnega delovanja, lahko bi rekli: „Gospod, zdaj pusti svojega hlapca . . .!“

Naj izpregovorimo nekoliko besedij o pravih novega društva.

Pravila tega društva nam v celoti ugajajo. Niso predolga, temveč markantna in narišejo v kratkih potezih namen in organizacijo vsega društva. Za natančnejše poslovanje, sestavijo se pozneje instrukcije, oziroma poslovnik, ki bodo popolnili to, česar ta ali oni pogreša. Take „instrukcije“ in „poučeni o dosahu a zpusobu činnosti“ imata slični češki društvu: Narodna jednota severočeska in pošumavska. Publikacije in poslovnik te dveh društev toplo priporočamo pripravljavnemu, kakor tudi izvršujočemu odboru, v proučevanje. Tu se vidi, kako delajo in koliko delajo Čehi in kako malo smo dosedaj mi storili na gospodarskem osamosvojenju.

Kar se tiče prememb v pravilih § 3. točka 3., kjer se je podpora trgovine vsprejela v pravila, popolnoma odobravamo, ker podpiranje narodne trgovine in obrta v obmejnih in mešanih krajih je oboje jako važno. Kako ulogo igra trgovina v našem narodnem življenju, o tem smo že opetovano pisali in ni treba, da bi to posebej naglašali.

Glede premembe v § 2., kjer se je delovanje društva na obmejne in jezikovno mešane okraje skrbilo, si pa dovoljujemo sledeče pripomniti:

Tudi mi smo mnenja, da bode „Naša straža“ delila podpore in posojila, ustanavljala posojilna in gospodarska in, kjer je dosti delavskega ljudstva, ki je navezano na nakup najpotrebnejših živil, tudi — konsumna društva. Nismo pa mnenja, da je delo novega društva končano, če vrže na leto nabranih par tisočakov v te slovenske obmejne in mešane kraje. Ako bi se ne

delalo v društvu nič več, bi isto ne izpolnovalo popolnoma svoje naloge in ne dosegli bi uspehov, koje po vsi pravici pričakujemo od „Naše straže“.

Društvu naloga bodi, da proučuje gospodarsko položeno slovenskega naroda. Za to pa treba natančnih podatkov o našem življu v posameznih strokah narodnega gospodarstva. Nam je treba n. pr. v Ljubljani vedeti, koliko je slovenskih obrtnikov in koliko trgovcev v posameznih strokah. Vedeti treba, koliko je narodnih uradnikov v posameznih manipulacijskih in konceptnih uradih državne uprave. Treba nam je tudi vedeti, kje se potrebujejo slovenski trgovinski pomočniki, poslovodje in — delavci. Vsa ta obširna statistika je stvar informacijskega in organizacijskega oddelka „Naše straže“. To delo je za prvi čas obširno, a jako važno, in le na podlagi dobre natančne statistike o našem življu v posameznih slojih slovenskega naroda bode mogoče sistematično delo društva.

„Naša straža“ ne sme postati kako društvo, ki bi samo denar nabiralo, ampak njegov odbor mora biti tudi v drugih ozirih vztrajno delaven, namreč za kristalizacijo vseh slovenskih močij. Ako „Naša straža“ ne privzame v svoje področje narodne organizacije, bila bi le četa kričavih otrok z lesenimi sabljami, na katero bi pa dobro organizovani sovražniki streljali s svinčnimi zrnji.

Zato pa naglašamo: Pripravljalni odbor naj skrbi, da pridejo v odbor razumni in delavni možje, in torej, ker se pri nas v tem oziru toliko greši, povdarjamo, da so za vsako društvo v odboru bolj na mestu delavni, skromni možje, kakor pa staroimenitni statisti. To pravilo pa velja še v višji meri za tako dalekosežno društvo, kakor je „Naša straža“. Geslo bodi tedaj: V odbor ne volite imen, ampak narodne delavce!

Dejansko podporo bode delila „Naša straža“ gotovo le onim, v § 2. naznačenim krajem. Na-

Fin de siècle.

Stoletje se bliža svojemu koncu. Kakor pričuje zgodovina, vršile so se skoro vsakih sto let posebne spremembe in prevrati v narodih in državah, in to navadno ob koncu stoletij. Zdi se, kot bi se svet naveličal enakomernega teka ter hoče siloma vreči od sebe stare običaje in zakone.

Ob sklepu našega stoletja nam dan za dnevom nove, ne prevesele prikazni svedočijo, da stojimo pred občnim prevratom. Države, politika, verska prepričanja, gmotno stanje, nrvnost, znanost, umetnost, vse, vse se maja, spreminja, prevrača. Svet se baje hoče dovrševati, napredovati, a človeštvo se pri tem vedno bolj mede, trpi, hira! Največi prevrat pa se vrši na polju estetike. Človeški obstoj postaja pri tem od dne do dne težavnejši, njegovo življenje malo da ne neznosno. Hude borbe, gmotne in duševne, kamorkoli zre oko!

Vender ni moj namen naštevati in nava-jati vzrokov in virov teh prikaznij in težav v obče, temveč dovoljeno mi bodi samo nekoliko govoriti o leposlovnem prevratu, tem važnem činitelju človeške izobrazbe.

Kakor je beseda slika mišljenja, tako nam leposlovje razodeva ne samo posameznega pisa-

telja mišljenje in čustvovanje, stremljenje in nazore, temveč odkriva nam tudi mišljenje, čustvovanje, stremljenje in nazore dotične dobe. Leposlovje sme se torej smatrati kot nekako zrcalo, v kojem se slika vsa sreča in nezgoda človeštva. A kakšne, prašajmo se enkrat resno, kakšne so težnje, kakšni so uzori večine sedanjih najnovejših umetnikov, bodisi peresa, crayna ali čopiča? — Treba samo vzeti enega tako zvanih modernih časopisov v roke, ali pa, če živiš v večjem mestu, ustaviti se pri izložbah bolj imenitnih tvrdk, in takoj pregledaš duh in smoter umetnikov nove dobe. Poleg ličnih, okusnih, v resnici dovršenih proizvodov umetnikov stare šole, bodejo ondi v oči trivialni, neokusni, budalosti polni izdelki novodobnikov. Čem več budalosti in nezmisla je v njih, za toliko bolj genijalne in originalne jih proglašajo njih klike. In mej tem, ko strmiš nad čudno zmedenostjo ustvarjajočega duha teh umetnikov, bijejo ti na ušesa porogljive opazke poleg tebe stoječih gledalcev, kateri majajo z glavami. Kdo se n. pr. ni že pomilovalno nasmehnil ali pa celo do dna duše zgražal se nad našemanimi ogledicami in sploh slikami novostrujarjev?

Tu zagledaš n. pr. krasotico z napolnjenim životom, skrivljenim obrazom, škilečimi očmi in z lasmi neke barve kot živ plamen. Pa kako se

obrazi teh krasotic gnusno nagubljajo, da bi postali pikantni, da bi privabili oni posebni ne-navadni znak, znak prismukljenosti, ki je glavni značaj novostrujarskega okusa! Kako nova šola pači črte in okraske, s kojimi okinja svoje časopisje, knjige in podobe! S kakimi kričečimi gorostasnimi barvami nakitujejo umetniki celo praprste nedolžne cvetke! In kakeršen je njih čopič, njih dleto, tako je njih pero, bodisi da pišejo v vezani ali v nevezani besedi.

Pred menoj leži več snopičev najnovejšega jugoslovanskega časopisa „Mladost“. Njegova zunanja oblika glasno pove, da je ta list novostrujarsko glasilo. Slovenski proizvodi tega lista vzbujajo mojo pozornost. Prečitala sem jih. To vam je čtivo! Načrt za novelo: „Ti sam si kriv!“ razumi, komur je mogoče; jaz ga ne umem, dasi sem spis dvakrat pazljivo prečitala. Je pač moderno spisano, dejala sem si smeje se: temno, budalostno, zmedeno, da je človeku, ki je še tako nesrečen, da nosi zdrave možgane v glavi in hrani nekaj estetičnega okusa, taka pisava prava uganjka.

In obe pesnici: „Sreča“ in „Ob mostu“? To naj bi bila poezija? — Ali vedo sploh ti moderni pesniki, kaj je poezija, kakšen je nje smoter in namen, da opevajo in povečujejo že osebe in prizore, katerih s3 v nobeni izobraženi

rodna organizacija „Naše straže“ pa zavzemaj vse kraje Slovenije.

Slovenski kraji, ki imajo preveč delavskih, obrtnih, trgovskih in drugih močij na razpolago, oddajali bodo te svoje moči v kraje, kjer nedostaje navedenih močij. „Naša straža“ naj skrbi tudi s primernimi publikacijami, da bode vedelo slovensko občinstvo, kje so v trgovini, obrtu, industriji itd. naši ljudje, da jih podpira.

Tu je ravno tista žalostna stran našega javnega življenja, da vpijemo in pijemo za narod, tujca pa podpiramo. V tem oziru se mora korenito izpremeniti in za to spremembo je poklicana „Naša straža“.

Večkrat n. pr. nam je že pravil ta ali oni narodnjak, da bi se rad držal slovenskih tvrdk, ali se ne spozna, ker slovenski listi inserujejo tuje in domače tvrdke vse vprek.

Vsakomur je brat bližji, kakor sosed. Tudi s sosedom se živi v miru, ako isti spoštuje mene in se ne lasti naše podedovane zemlje in posesti. Če pa kdo mene zaničuje in se lasti moje ali mojega brata posesti, naj li pustim, da mene ali brata prežene z očetovske zemlje? Ne, nikdar ne, temveč bojeval in branil se bodem, da se ubranim nasilstva.

Taka zlovoljna soseda našemu narodu sta Nemec in Italijan. Pol nekdanje slovenske zemlje sta si že prilastila, a sedaj segata že po zadnjih ostankih na Koroškem, Štajarskem in Primorskem. S „Südmarmko“ ustvaril si je Nemec ostro orožje, katero mu pomaga naseljevati nemške koloniste med nas. Celo v beli Ljubljani naseljuje tujec nemške trgovce in obrtnike! Ali ni naša sveta pravica in narodna dolžnost, da se postavimo temu nasilstvu v bran ter da gospodarsko podpiramo svoje ljudi? Res da nimamo in ne bomo imeli toliko kapitala na razpolago, kakor naši narodni nasprotniki, a na drugi strani smo v ugodnejšem položaju, kakor nasprotniki, kajti: 1.) Vsi tuji naseljenci, ki nas izpodrivajo, so gospodarsko odvisni od kompaktne slovenske mase, in ako jih Slovenci, bodi si s kupovanjem izdelkov, bodi si s prodajanjem produktov, ne podpiramo, visi njihov obstoj v zraku. 2.) Ako se bodemo prešernih „Südmarmkovec“ na slovenski zemlji gospodarsko ogibali, potem bode njihova oblastnost kmalu pri kraju.

Krut je gospodarski boj, a če gre za življenje našega naroda, se mora izvojevati. Nemoralen je boj, ki ga vede Nemštvo in Italijanstvo proti našemu obstoju in nemoralni so nameni, katere ima „Südmarmka“, moralna pa je obramba in moralen je boj, katerega bode vodila „Naša straža“, ker Slovenci vedno branimo le svoje in ne hodimo krast na tuje. Sklepamo spis z željo, da „Naša straža“ prični poslovati čim preje. Bog pa daj zmago pravični slovenski stvari!

družbi niti ne omenja? Blagor tebi, dr. Prešeren, da nisi doživel oskrunjenja boginje, s katero si se tako dobro sporazumel in s katero si navdušen seznanil svoj narod, boginje poezije! Blagor ti tudi, da se ne glasi v naši brezrazsodni dobi tvoja nežna in globoko žalna struna, nikoli bi ne dosegel one veljave, one slave, katera diči tvoj spomin, kajti gorje vsakemu pesniku, kateri dandanes nežno in od srca k srcu peva! Čudim se sploh, da smela, drzna roka naših modernikov ni še zadela ob tej nevenljivi slavi Prešernovi. Nemška novodobna dorasla mladina zre že prezirno na največja nemška pesnika Schillerja in Goetheja. Kdo bi ob koncu 19. stoletja še čital idealnega, mehkužnega Schillerja! Goetheju nekako še prizanašajo, kar je nežnega in globočutnega napisal, ker je ta vendar večkrat tudi katero moderno se glasečo povedal.

Ker govorim baš o pesnikih omenim naj mimogrede tudi slovenskega pesnika, ki je zadnji čas zabredel v novostrujarstvo. Kakšna znatna sprememba se je mej tem z njim zvršila! Kako pristrčno je ta poet žgoled v I. zvezku svojih zbranih pesnij! Kako krepko-vzpodbudljiva se oglašajo njegova muza v drugem njegovem zvezku, ker oba sta bila zložena še v dobi, ko je poezija, prava poezija, čustev in blagih uzorov in nazorov, nadkrilovala vsak neplemeniti čutiljaj v prsih

Izvirni dopisi.

Iz ljubljanskih meščanskih krogov. 13. julija. Pri naši občinski upravi opazujemo zadnji čas neko naglost, katere ne moremo odobravati. Vidi se iz sklepov sej, da nekdo drvi stvari naprej in ne pusti, da bi dozorele. „Mestni Dom“ stal bo okroglih 120.000 gld., če ne več, in se bo v to svrhu najelo posojilo. Noben razumen človek gotovo ni proti temu, da se napravi dolg, če je podjetje produktivno, to se pravi, če se samo obrestuje in amortizuje. Finančni načrt „Mestnega Doma“ bi se moral predložiti, povedati, kje se bo najel dolg, in če se bo denar tudi gotovo dobil, koliko obrestij bo treba plačevati, in koliko znaša amortizacijska kvota. Za svoto 120.000 gld. se mora že postaviti velikanska palača.

Sedaj se v Ljubljani nahajamo v takem položaju, da ne moremo mnogo investirati v potratne stavbe. Samo da bi se reklo: pod županstvom g. I. Hribarja se je ta monumentalna zgradba zvršila, ni dovolj vzroka, spravljati mesto v dolgove.

„Mestni Dom“ na cesarja Jožefa trgu bo imel lep okrasbo v parku, ki se bo ondi naredil. Pri tej priliki bo pač, hvala Bogu, izginila tista neukusna posoda, ki služi za vodomat. Škoda za tisočake, ki so se takrat proč vrgli. Se ve da se je moral ta vodomat tudi kar v naglici narediti. G. Hribar je bil tačas načelnik vodovodnega odseka. Tako se danes dela z „Mestnim Domom“. V naglici je moral mestni inženir g. Koch izdelati podroben načrt, za kar mu je g. župan nakazal 2000 gld. nagrade, v naglici naj obrtniki v teku nakaterih dni stavijo svoje ponudbe, v naglici se mora pričeti zgradba, v naglici zgraditi, in v naglici morajo seči davkoplačevalci v — žep. Opravičeno se sliši o tej popolnoma nepotrebnosti naglici našega g. župana po mestu marsikatera pikra beseda! Če ima občina preveč denarja, naj raje davek zniža, ali pa shrani denar, ker leta 1901. bode morala ona, kakor tudi hišni posestniki, pričeti plačevanje dolga. Na to se ne smemo zanašati: Saj se bo odpisalo! Če se bahaemo z našimi financami pri vsaki seji, ni pričakovati, da se bodo merodajni krogi tedaj ozirali na nas. Gospod župan Hribar bi veliko bolje storil, ko bi polagoma korakal naprej, nego da igra vlogo dirkača, ki tekmuje s svojim sosedom. Kar je v drugih mestih mogoče, je znabiti težje mogoče v Ljubljani. Naj le pride g. župan v trgovske in obrtniške kroge, pa bo slišal, kako stojimo.

Istotako se meščani le čudijo, da skoraj vsa mestna dela dobiva „Stavbena družba“, drugi mojstri pa gledajo na strani. Čuje se, da so nekateri občinski svetovalci delničarji „Kranjske stavbene družbe“. Ali bi ne bilo dobro, da bi g. župan enkrat dotične gospode na to opo-

zoril, da se morajo vzdržavati glasovanja in poročanja, kadar se gre za interese „Stavbene družbe“? Kako se je svoj čas rovalo proti ustanovitvi „Meščanske stavbene družbe“? Vzroki so tudi jasni!

Prenagil se je občinski svet tudi pri sklepanju o načrtu kanalizacije. Bolje bi bil najbrže storil, ko bi bil sprejel predlog g. podžupana dr. Bleiweisa. Ne da bi se bili merodajni faktorji poprej posvetovali, ne da bi se bil prečital zapisnik kake seje zdravstvenega sveta, brez referata strokovnjaka, brez c. kr. deželnega zdravstvenega sveta je diktiral g. župan Hribar iz plakujoči zistem in g. Hraskey naj izdelajo načrte. Če se bo pa pokazalo, da na ta način ne bode mogoče kanalizovati, je denar potrošen in dotični načrti lahko gredo počivat v — mestni arhiv g. Aškerca.

Odsek za kanalizacijo obstoja. Vprašamo: koliko sej je že imel, katerega izvedenca je poprašal za svet? Ali je prišel sploh do kacega zaključka? Pod mirnim žezlom poprejšnjega župana Grassellija spal je ta odsek spanje pravičnega. Ali ni bilo mogoče, ga malo podregati, da se prebudi? Umestno bi bilo vsaj o priliki, ko se govori in sklepa o kanalizaciji, da bi se poročevalec odseka oglašil in povedal, čemu je sploh ta odsek. Sedaj pa g. župan Hribar sam reprezentuje skoraj vse odseke. To je morebiti hvale vredno, gotovo varno pa ni.

Naše načelo bodi: Počasi, a sigurno naprej! Pozabiti pa ne smemo nikdar, v kakšnih razmerah živimo. Naš občinski svet je že veliko hvalevrednega storil, a prosimo ga, naj ne prezre tega klica iz krogov meščanstva, katero dobro pozna svoj položaj. Struna, če se prenapne — poči!

Izpod Stola na Gorenjskem, 8. julija. — (Knezovladika dr. A. B. Jeglič na Gorenjskem.) Prvo kanonično obiskovanje in birmovanje obvršaval je presvetli knezoškof Anton Bonaventura v svojem rojstnem kraju — v idilično prijaznih Begunjah. Da so Begunčji željno pričakovali svojega dičnega rojaka, ko jih prvič obišče v svojem apostolskem dostojanstvu, pokazale so priprave in zališave od Lesec pa do rojstne vasi. Povsod v vaseh in ob cesti so pozdravljali visoki mlaji in zelene veje, okusni slavoloki s primernimi napisi in vihrajoče zastave. V soboto 2. julija proti večeru pripeljal se je presvetli nadpastir do postaje Lesce, kjer so ga sprejeli irazni zastopniki, duhovski in svetni. Mej slovesnim zvonjenjem in streljanjem bližala se je dolga vrsta voz Begunjam. Vse je bilo na nogah, da vidi svoj ponos — premilega nadpastirja. Na večer se je priredila bakljada in podoknica s petjem. Dasi je dež nagajal, vendar se Begunčji niso preplašili, nego so vstrajali. Prelepe so bile cerkvene slavnosti v krasno prenovljeni cerkvi, katero je pred nedavnim na presno po-

izvoljenih poetov! Odkar pa si prizadeva biti modern, ah, kako vedno bolj hira, umira njegov pesniški genij! Poetiškega duha že davno zastoni iščeš v njegovih pesnih; le gol realizem, trd cinizem in dolgočasna politika vejejo ti nasproti iz vsakega njegovega stiha, iz vsake njegove vrstice. Da bi novostrujarska šola gojila poezijo, kateri viri so brezpogojno v prvi vrsti nežnost, čistost, vzvišenost ter skladnost lepote in blagosti, je popolnoma izključeno. Saj stebri te šole slonijo na trivialnosti, na podlosti in nezmislivosti, saj novostrujarji sovražijo vse, kar ni osladno, kar ni prepovedano, kar ni pregrešno in popolnoma propalo.

Kaj naj rečem o noveli: „Saldirano“ v isti „Mladosti“? Kdor pozna pisateljevo pero, ta ve, kaj ima od njega pričakovati. On ni samo novostrujarski pisatelj, ki vrže na papir neko zmes duhovitih in prismojenih mislij, katerih pomen si pisatelj sam ne bi vedel tolmačiti, temveč on piše s posebnim namenom in s posebno težnjo, z onim namenom in ono težnjo, katera sta razupitega Zola privedla do malozavidne slave. Tudi on, kakor Zola, je v tem mojster, da zna iztikati najbolj skrite, pa tudi najbolj neverjetne vsakovrstne umazanosti in pregrešnosti. V kakšni luči nam v svojem „Saldirano!“ predstavlja žensko zvestobo! — Tako propala misel, sodili

bi, zamore se izcimiti samo v nebrzdani, po najnižji podlosti pohlepni domišljiji zverinskega pisatelja Zola. Ime pisatelja novele „Saldirano!“ nam je žalosten dokaz, da Zolov pogubni, moralno gniloba vejoči duh že prodira iz francoskega okuženega okrožja daleč, celo v nedro priprostega poštenega naroda slovenskega. Kaj je tega pisatelja napotilo, da si je izvolil najbolj razvpitega pisatelja Evrope, malo vrednega Zola, za svoj uzor? Upajmo, da ne slovenska popačenost, ampak gorostasna slavohlepnost.

Poznam precej pisateljev, modernih in iz stare dobe, pisateljev, ki so tudi več ali manj materijalisti in realisti in, recimo, novostrujarji, a tako nedostojno, tako gnusno in nenravno niti z daleka nobeden ne pisari, kakor pisarita stari grešnik francoski in novopečeni slovenski Zola. Da, oba imata pripovedno nadarjenost, da se njiju pisava lahko čita, ker imata gladko besedo in obilni slog. Kaj pa to čitajočemu občinstvu koristi, ako so predmeti, kojih se dotikata, gobovi in gnili?

„Das gute bleibt doch immer gut“, poje nemški pesnik. Jednako bijaz dejala o slabem in podlem: Kar je umazanega, ostane vedno umazano in gnusno, bodi povedano v še tako bliščeči obliki.

(Dalje pride.)

slikal vidno napredujoči domači umetnik g. Bra-daška. Takrat pač niti župnik niti slikar nista mislila, da se bo tako cerkev odičila uprav kakor nevesta za sprejem svojega ženina — nadpastirja, premilega rojaka! Ginljivo je bilo pri obisku pokopališča, ko se mej molitvami poda knezovladika kot hvaležni sin najprej na grob svojih starišev, da jih ondi pokropi. — Znamenita je bila napitnica škofova na slovensko učiteljstvo, katero je splošno pohvalil, a želel vseskozi vzajemnega delovanja z duhovščino, da bi tako prospeval — naš narod. Omenjalo se je, da se je morda i pri duhovščini tu in tam predaleč seglo, in da se bode v duhu krščanske ljubezni vse lepo spojilo.

Popoludne v nedeljo obiskal je Presvetli žensko kaznilnico, kjer je po dovršenih višjih študijah kot mladi doktor pričel dušno pastirovanje. Na to pa se je odpeljal na Breznico, da ondi obiše cerkev in svoje sorodnike. Tudi Brezničani so Premilostnega slovesno vsprejeli in razsvetlili okna ob večernem mraku vrnivšemu se rojaku-sosedu. Begunje pa so že pričakovale, vse razsvetljene, svojega dragega gosta. Posebno čarobno je odsvital v bengaličnem ognju mogočni stolp, s katerega se je razlegalo milo, vbrano zvonjenje čez hrib in plan, koder so žareli mnogi kresovi. Drugi dan je bil farni patron sv. Urh, kateremu v čast je Presvetli opravil službo božjo. Na to je prisostoval preskušnji šolske mladeži iz verouka. Popoldan pa je obiskal svojo rojstno hišo in hiše sorodnikov ter nekaterih znancev. Obiskal je tudi podružnico sv. Lucije, kamor roma mnogo vernega naroda. Dasi so ljudje še le v nedeljo zvedeli za ta morebitni obisk, vendar so one podgorske vasi tako ozaljšali, napravili toliko slavalokov in napisov, da so v resnici tekmovali s farno vasjo. Dež, ki je dopoldan nagajal, je ponehal in solnce je zlatilo ravan in pogorje. Spremljan od mnogih zastopnikov svojih rojakov se je Presvetli odpeljal v Mošnje, kjer je bil zopet slovesno sprejet in je drugi dan posvetil novi veliki altar ter delil sv. birmo. Pri obedu je bila navdušeno sprejeta napitnica nadbiskupu dr. Stadlerju. V sredo je Presvetli pohitel k Mariji-pomagaj na Brezje ter si ogledal novi, že dozidani samostan za oo. frančiškane, ki bodo tu oskrbovali božjo pot. Proti poldnevu je dospel v Radovljico, kjer se mu je poklonil mestni zastop in polnoštevilno uradništvo, na čelu mu o. kr. okr. glavar.

A še en obisk je bil Presvetlemu pri srcu, in ta je veljal delavcem v veliki tovarni na Savi. Jeseniška župnija šteje skoro polovico delavcev. Poleg obojne cerkve ogledal si je nadpastir tudi Čitalnico kat. delavskega društva in tovarno v raznih njenih oddelkih. V dveh nagovorih — v društveni sobi in na dvorišču pred tovarno — spodbujal je Presvetli delavce, naj zvesto spolnjujejo svoje dolžnosti po vzgledu prvega uzor-delavca. Izveličarja samega, naj bodo vredni otroci matere cerkve in naj nikdar ne zataje svoje slovenske domovine. Ogledavši si spotoma tovarniško bolnico, pohitel je še na Koroško Belo in nazaj grede posetil rodbino tovarniškega ravnatelja Lukmanna, kjer je pred gradom delavska godba igrala, dok je prišel čas, da je večerni vlak na Javorniku sprejel Presvetlega ter odpeljal v belo Ljubljano.

Kdor je te dni bil priča pri občevanju nadpastirja z verniki, kako je nežen do otrok, ljubeznjiv do starčev, prijazen do vsakega; kdor ga je slišal na dan po trikrat do sedemkrat ljudstvu govoriti z uprav misijonarsko navdušenostjo — je lahko vskliknil: Hvala ti dobro nebo, da si nam poslalo takega moža! Milostno nam ga varuj zanaprej!

Radeče pri Zidanem Mostu, 5. julija. Kakor sploh po Slovenskem, praznovali smo tudi pri nas praznik sv. bratov Cirila in Metoda. V predvečer zapalili smo na Starem gradu veličasten kres in veselo so pokali topiči, da se je razlegalo daleč po Savski dolini do daljnih štajarskih in kranjskih bregov. Naši vrli pevci pa so ob kresu prepevali najkrasnejše naše pesmi. Veselja se nam je topilo srce, ko se je čarobni svet z grajskih razvalin razlival po našem trgu in so mili zvočki slovenske pesmi do neli kakor z neba doli. Izmed petja glasilo se

nam je nadobudno obečavanje: Tudi trdnjava nemčurstva v Radečah razvalila se bode, kakor so se razsule one mogočne zidine tam gori, in ogenj narodnega navdušenja bode zaplamtel tudi v srcih Radečanov. Zora puca — bit će dana! V narodni gostilni g. Strniše pa so nas neutrudljivi pevci še v pozno noč razveseljevali s čarobnim svojim petjem. Danes ob 1/9. bila je v župni cerkvi v čast sv. bratoma sv. maša, katere se je udeležilo mnogo ljudstva.

Omeniti mi je še nekaj! Odbor, ki je priredil sinočno slavlje, vložil je pri županstvu pismeno prošnjo, da sme poleg kresa streljati s topiči. Občinski tajnik je takoj napravil ugodno rešitev in jo poslal županu v podpis. Ker pa župana ni bilo doma, nesel je občinski sluga dovoljenje v podpis obč. svetovalcu Schönwetteru. Kaj menite li, kaj je storil velemogočni Pragerman? Kratko se je odrezal slugi: Tega ne podpišem — kres je že zdavnej minul! Seveda je potem vrnivši se župan brez pomisleka dal dovoljenje. Potrebno se nam je zdelo to omeniti, da zopet osvetlimo odurno zagrizenost našega notarja in njegovo sovraštvo proti vsemu, kar je slovenskega. Veselili smo se že, da se ga v kratkem iznebimo, a drži se nas še vedno kakor klošč. Ali je slovenski radeški kruh tako dober, ali pa se boji, da mu ga bodo nemčurski ljubljanski somišljeniki le skopo rezali? Čul sem, da molijo nekateri Radečani litanije, kjer se glasi: Nadloge Schönwettera — reši nas o Gospod!

Politiški pregled.

Thunova pogajanja v Nemci. „Dokler se ne odpravijo jezikovne naredbe, z ministrom Thunom nobene besede!“ — tako se je zadnje mesece glasila parola nemških kričačev. A postali so nezvesti svoji obljubi in zadnji teden so se voditelji nemških strank (vmes tudi naš Schwege!) pogajali na Dunaju z ministerskim predsednikom grofom Thunom. Do sporazumljenja ni prišlo, ker grof Thun še nima tako volče pravčnosti, kakor prej omenjeni voditelji. Kaj tedaj ne ugaja Nemcem? Po Thunovem jezikovnem zakonu, katerega načrt jim je predložil, bi na Moravskem nekoliko pravic dobila v uradih češčina, a Nemci, dasiravno so v tej deželi v manjšini, se kakor klop drže mnenja, da mora ohraniti pravlodo od cesarja Jožefa potrjena nemščina. Grof Thun hoče, da se nastavi na Češkem in Moravskem pri uradih tolmači, ki naj so konceptni uradniki, s sedežem in glasom v sodnih senatih. Nemci pa zahtevajo, da naj ta posel opravljajo brezpravni manipula-cijski uradniki. Zdi se baje Nemcem, da znanje češčine dela uradnika nesposobnega za višje stopinje, na katere imajo že itak Nemci privilegije. Thun hoče razdeliti Češko v pet jezikovnih okrožij. Tu so zopet Nemcem meje preozke, ker bi najbrž radi imeli v oblasti vso Češko. Nemci sploh Slovanom družega ne privoščijo, kakor briče-tolmače, ki nam napovedujejo davek. Nemci so še vedno od preoblega kruha pijani.

Poljski klub se je pri posvetovanju z ministerskim predsednikom izjavil, da je samo za tako poravnanje češko-nemškega razpora, katero Čehi odobrujejo. Poljski klub bode postopal složno s Čehi.

Potrjen zakon. Cesar je potrdil prenarajeni zakon o nadzorstvu v šoli, kakeršnega je sklenil nižjeavstrijski deželni zbor. Po tem zakonu imajo župniki virilni glas v okrajnem šolskem svetu.

Avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand d'Este se zaroči, kakor se govori, z 18letno hčerjo vojvode Cumberlanda, poslednjega kralja hanoverskega. Prestolonaslednik ima sedaj 35 let. Bodoči avstrijski vladarici je ime Marija Lujiza. Prestolonaslednik je izredno lepo princezinjo spoznal pred dvema letoma. Cesar želi, da se zakon sklene do jeseni, da bode prestolonaslednica mogla takrat zastopati bolno cesarico. Princezinja Lujiza je evangeliškega veroizpovednja, a bode prestopila h katoliški veri. — Tako so poročali časniki. Z najvišjega mesta se ta vest preklicuje.

Napad na našega cesarja so snovali mad-jaronski delavci Josip Muzsik, Ljudevit Hartman

in Julij Kovač. Atentat naj bi se izvršil z dinamitom mej ulicama Zerda in Margitrinya v Budimu, ko bi se cesar peljal v kočiji. Zlobneže je izdala policiji neka ženska, kateri so svoje črne naklepe zaupali. Prvi zločinec je dobil 31 let ječe, drugi 25, a tretji 45 let.

Nemiri v Galiciji. Poroča se, da se bode preki sod odpravil 1. avgusta in izjemno stanje septembra meseca.

Nemški dan v Hebu se je vršil v nedeljo 10. t. m. Schönerer, Iro, Hofer so zopet ropotali. Zbralo se je 2000 ljudij, dosti premalo, da bi mogli pozobati Slované. Prisegli so, ne pogajati se z vlado, dokler se ne odpravijo jezikovne naredbe, in izrekli so svoje globoko zaničevanje tistim Nemcem, ki jih ne poslušajo. Popoludne so izleteli preko meje v Waldsassen na Bavar-skem, vendar se Wolfovci tu niso upali govoriti. Zvečer so se vrnili v Heb in demonstrovati pred spomenikom cesarja Jožefa. Zapeli so seve tudi večkrat „Die Wacht am Rhein“. Druge nesreče ni bilo.

Svoboda katoliške cerkve v Rusiji postaja večja, kakor poroča „Obzor“. Nadškof v Vilni, Cvierovič, je dobil dovoljenje, da sme obiskati katoliške kraje svoje škofije in katoliki ga smejo svečano vsprejemati.

Na Francoskem je vlada zaprla bivša čast-nika Piquarta in Esterhazyja, znana iz Dreyf-sove zadeve. Prvi se dolži izdajalstva domovine in drugi krivega podpisa pri neki brzovjavi. Zola je bil nedavno obsojen, a glavna njegova pravda pride še le v kratkem na vrsto.

Špansko ministerstvo Sagastovo je demisioniralo, ko je komaj pričelo delovati. Vzrok so španski porazi in vsled njih nemiri doma. Ministerstvo Sagastovo ni hotelo biti dalje odgovorno za to, kar so zakrivila prejšnja ministerstva, ki so premalo pazila, kam zginja denar, ki bi se moral porabiti za utrjenje španske mornarice. V Španiji vse vre in skoro gotovo bode na Sagastovo mesto prišla vojaška diktatura.

Narodna skupščina Krečanov bode jutri ter se bode izrazila o načrtih admiralov glede provizorične uprave Krete.

Domače novice.

Osebnosti. Za kanonikat, katerega je imel pokojni Klun, je prezentoval deželni odbor č. g. Antona Golobiča, župnika v Cerkljah. — G. Ivan Žmavc je bil dne 11. t. m. na univerzi v Pragi promoviran doktorjem filozofije. — Župnik č. g. Par v Žalcu je dne 12. t. m. umrl. — Polkovnik pešpolka št. 71. g. Liborij Frank je imenovan zapovednikom ljubljanske brigade, polkovnik pešpolka št. 43 gosp. Hugon Hanel pa zapovednikom pešpolka št. 17. — Umrl je v Ljubljani gospod Julij Dev, živino zdravnik in oskrbnik mestne klavnice.

Prva člana „Naše straže“. G. Janko Okić, urednik lista „Kneipp Blätter“ v Wörinshofenu, je naprosil naše uradništvo, naj ga vpišemo kot ustanovnika društva „Naša straža“. — Prvi redni član „Naše Straže“ pa je postal g. Jan. Lego v Pragi. Slava jima!

Pomagajte nesrečnim žrtvam potresa v Sinju in okolici! Občinsko načelnštvo v Sinju nam je poslalo oklic, ki riše grozno bedo v Sinju in okolici. Sinj in okolico, domovino hr-vatskih talentov, je zadel potres baje huje, nego pred leti našo belo Ljubljano. Ljudje nimajo ni bivališča, ni kruha. Občinsko zastopstvo apeluje na naša rodoljubna srca. Naj bi ne računalo na našo pomoč zaman! Slovenci smo sami občutili grozo potresa, a tudi dobrotljivost hr-vatskih rok — pomagajmo sedaj mi nesrečnim svojim bratom v Dalmaciji! Dolžnost ljubljanskih slovenskih društev bi bila, prirediti dobrodelen koncert na pomoč Sinju.

Vseslovenska delavska slavnost se bode vršila v nedeljo dne 18. septembra v Ljubljani. Ob enem se bode blagoslovila zastava „Slovenske krščansko-socijalne zveze“. Razni odseki skrbe, da bode sestanek slovenskega delavstva jedna najveličastnejših slavnostij zadnjih let.

Prijatelj kranjskih slepcev. Umrli znameniti kranjski učenjak dr. Josip pl. Zhižman,

c. kr. dvorni svetnik, je zapustil svoje veliko premoženje (100.000 gld.) za vzgojo kranjskih slepcev rekoč doslovno v svoji oporoki: „Glavnega dediča imenujem c. kr. zavod za vzgojo slepcev na Dunaju in določujem, da se napravi iz mojega premoženja ustanova za uboge slepe dečke ali deklice, ki so rojeni na Kranjskem. Ako ni na Kranjskem takih slepcev, naj pridejo na vrsto oni, ki so na Koroškem rojeni, in če tudi Koroška nima takih slepcev, naj se podele ustanove slepcem iz Štajarske. Po končani vzgoji naj dobi slepec iz dohodkov ustanovnega premoženja primerno vsoto na roke.“ Plemeniti Kranjec je skrbel tedaj v prvi vrsti za vzgojo slepcev na Kranjskem. A tega ne uvaža c. kr. nižjeavstrijsko namestništvo, kateremu je izročil rajnik oddajo ustanov, kakor nas uči razpis c. kr. dež. šolsk. sveta kranjskega, ki se nahaja v „Laibacher Zeitung“ z dne 1. julija 1898 št. 146. — Tu se bere: „Do teh prostih mest (ustanov) imajo pravico slepi otroci obojega spola iz kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, in prednost imajo ob enakih okoliščinah otroci iz Kranjske, Koroške in Štajarske. Sprejemni pogoji so: b) Pristojnost v kakem kraju zapadne državne polovice“ i. t. d. — No, to je pa bistveno nekaj drugega, kakor je plemeniti oporočnik določil! Kranjskim slepcem je treba njih predpravo varovati, osobito zdaj, ko je po mnenju vlade premalo slepcev na Kranjskem, da bi se jim lastni zavod ustanovil, zavoda na Dunaju in v Lincu jih pa zadnji čas tudi odklanjata. Po našem poizvedovanju je pa v slovenskih pokrajinah več kakor dosti slepcev, ki nujno potrebujejo vzgoje v materinščini. O tem pa prihodnjic več, danes zabeležimo le toliko, da je nekaj naših državnih poslancev uvidelo krivico, ki se godi našim slepcem po navedenem razpisu ustanov, in storilo pri naučnem ministerstvu potrebne korake, da se varuje pravica slepcev na Kranjskem do Zhižmanove ustanove. — One stariše, ki imajo slepe, vzgoje potrebne in 7 do 12 let stare otroke, pa pozivljamo, da naj vložijo takoj ali vsaj do 31. julija t. l. prošnje na ravnateljstvo zavoda (Dunaj II. Wikelsbachstrasse Nr. 5.)

Splošni shod slovenskih odvetnikov in notarjev, odvetniških in notarskih kandidatov se bode vršil v Ljubljani v veliki dvorani „Narodnega doma“ jutri točno ob polu 12. uri dopoldne, na kar še jedenkrat opozarjamo. Dnevni red smo že priobčili.

Zdravniško zbornico kranjsko bode na shodu avstrijskih zdravniških zbornic, ki se bode vršil začetkom oktobra t. l., zastopal primarij gosp. dr. Vinko Gregorič.

Spati ne morejo naši kranjski Nemci in renegati, ki so zbrani v odboru sekcije „Krain“ nemškega in avstrijskega plan. društva. In zakaj? „Slov. plan. društvo“ je postavilo krasno Triglavsko kočo na Kredarici, napravilo tam meteorološko opazovalnico in sedaj hoče zgraditi lepo pot skozi Krmo gori do Triglavске koče. To pa ne sme biti po mnenju teh nemških planincev, ker morajo voditi vsa pota mimo nemške Deschmanove koče. Dobro čutijo, da se vsled naprave ježne poti na Kredarico obisk Triglava velikansko pomnoži, čutijo pa tudi, da si s tem potom postavi „Slov. plan. društvo“ lep spomenik svoje neutrudne delavnosti. Zato pa v „Grazer Tagblattu“ od 14. t. m. klepečejo in klevetajo na „Slov. plan. društvo“ in so celo taki poštenjaki, da trdijo, da je vse za nič, kar je naredilo to slovensko društvo v Triglavskem pogorju. Mi, ki smo na lastne oči videli te stavbe „Slov. plan. društva“, se jim le smejamo. Konečni namen dolgega članka pa je: Nemci, ogibajte se planinskih koč, ki so jih postavili Slovenci! Poštenje bi bilo, da bi to naravnost povedali, ne pa lagali in obrekovali in v nič devali slovensko delo. Obžalujemo samo to, da vidimo v družbi teh klevetnikov tudi Slovence prof. J. Vesela, kateri mora pač izprevideti, da zanj ni mesta v Slovincem sovražni družbi. Kdo pa je ta družba, ki Slovincem pljuje v obraz po nemških Wolfovskih časnikih? Dva sta nemška sinova slovenskih očetov: Dr. Rožnik in prof. Belar, jeden je nemški slaščičar Kirbis, ki si je v slovenski Ljubljani nabral

precej premoženja, jeden pa je pred nekaj leti priseljen Prus, knjigar Otto Fischer, ki ima saj dve tretjini odjemalcev samih Slovencev. Takim ljudem, ki grdiijo Slovence kjer in koder morejo, nosijo Slovenci svoje groše! Prav nam je, zakaj pa smo Slovenci tako bedasti!

Zavod za gluhoneme bode, kakor čujemo, dežela zidala v Šiški. Kupila je baje za ta namen gradič Jamo.

Mestna godba v Ljubljani. Piše se nam: „Ne bode dolgo in Ljubljana bode slavila Prešernovo slavnost. Poročali ste, kake so slične slavnosti na Češkem. Nebroj godb igra v slavnostnih sprevedih. V Ljubljano bodo prišli k Prešernovi slavnosti zastopniki vseh slovanskih narodov, na čelu slavnostnega spreveda bode menda igrala — domžalska godba. Mesto, ki ima za „Mestni Dom“ preveč denarja, bi tudi malo živahnejše lahko delalo za mestno godbo, katere vse težko pričakuje in katera bi bila vsestranski dobro podpirana. Če izhaja godba v Novem Mestu, zakaj bi v Ljubljani ne? Ob Prešernovi slavnosti moramo imeti mestno godbo! Zaspanci na delo!“

Slovenski shodi. Jutri popoldne govoril bode državni poslanec č. g. dr. L. Gregorec na shodu v Šmarjah na Štajarskem. — Drž. poslanec č. g. Lambert Einspieler in deželna poslanca gg. Gregor Einspieler in Fran Grafenauer poročajo jutri na shodu v Št. Štefanu pri Velikovu. — V Št. Petru na Štajarskem je preteklo nedeljo poročal g. drž. poslanec Berks, ob istem času je imel shod na Lahovem pri Blakah g. drž. posl. dr. Žitnik. Tudi v Dolini v Istri je bil preteklo nedeljo shod. Priredili so ga krščanski socialci. Shoda se je vdeležilo okoli 3000 ljudi. — Krščanski socialni delavci so preteklo nedeljo priredili še shoda v Pevmi na Goriškem in v ljubljanskem „Katoliškem Domu“. — Katoliško politično društvo v Ljubljani priredi jutri shod v Sela nad Škofjo Loko. Poročala bodeta državna poslanca Pogačnik in dr. Krek.

Pišejo nam iz Gradca: Vseslovanski dijaški shod je jako blizu. Na dnevnem redu bode tudi organizacija slovenskega dijaštva, organizacija mladih, cilih močij. Taka organizacija bi se posebej glede Gradca lahko mnogo koristila. Koliko je tu slovenskih delavcev, ki sedaj slepo dero za nemškimi socialnimi demokrati! Na loga slovenskega dijaštva v Gradcu naj bi odslaj bila, iti mej zanemarjene slovenske mase v Gradcu ter se z njimi organizovati na podlagi krščanskih in narodnih idej. Slovenstvo v „nemškem Gradcu“ bi krepko dvignilo svojo glavo, ako se to zgodi!

Narodna slavnost v Novem Mestu bode 6. in 7. avgusta. Dolenjski „Sokol“ bode praznoval desetletnico svojega obstanka.

Konec šolskega leta. Na ljubljanski višji gimnaziji je bilo koncem letošnjega šolskega leta 638 dijakov: 526 Slovencev, 2 Hrvata, 107 Nemcev in 3 Italijani. Kljub ogromni večini slovenskih dijakov se izdaja samo nemški „Jahresbericht“. Prav po nepotrebnem je letos neki slovenski profesor vtaknil v to poročilo nemško razpravo, ki se ne strinja z nazori katoliških učenjakov. Po klasifikaciji je 70 odličnjakov, 412 jih je izvršilo z dobrim uspehom, 81 jih ima ponavljalni izpit, 46 dvojke, 23 trojke. Solnine se je plačalo 8580 gld. Ustanove znašajo 8756 gld. 46½ kr. — Izvestje ljubljanske c. kr. nižje gimnazije, v katerem je prof. S. Rutar opisal Solin in njegove razvaline, je slovensko, kar pa menda vender ni čudno, ker na zavodu med 222. učenci ni bilo nobenega Nemca. — Radovedni smo, kaj nam prinese Kranj.

Notarska zbornica v Ljubljani ima nad svojimi uradnimi prostori še vedno samonemški napis. To bodi povedano v tolažbo „Grazer Tagblattu“, ker je zbornico napadal radi tega, da imajo v njej večino slovenski notari.

V Šoštanju bode jutri ustanovni shod „Šaleškega Sokola“.

Slovenski „Sokol“ v Ameriki so v Clevelandu. Ondi imajo Slovenci sokolsko društvo z imenom „Kranjski Sokol“. To društvo je dne 2. t. m. priredilo velik „pic-nic“, na katerem so nasopili s slovenskimi tudi češki telovadci.

Knezoškof dr. Anton Jeglič je blagoslovil v petek teden cesar Franc Jožefovo bolnišnico v Kandiji pri Novem Mestu. V Novem Mestu je birmoval; 80 pevcev mu je priredilo lepo podoknico. V Stičini je obiskal samostan. Tu so se mu poklonili slavci slovenskih pevcev: čveterospev „Ilirija“ iz Ljubljane. „Ilirija“ je odlično zapela nekaj hrvatskih in slovenskih pesmi ter bila od knezoškofa odlikovana z najlaskavejšo pohvalo.

Ljubljanski trgovski pomočniki so se pričeli krepko organizovati, da dosežejo nedeljski počitek. Imeli so že shod v ta namen. Pri tem jih spremljajo splošne simpatije in nadajamo se, da bodo ljubljanski trgovci upoštevali upravičene zahteve svojih uslužbencev, ki nikakor ne stavijo pretiranih zahtev. Sosebno uslužbenci v specerijskih trgovinah bi pač zaslužili, da se jim nekoliko skrajša nedeljsko delo, ki v tej stroki traja čisto nad poludne. Kakor čujemo, bodo slovenski trgovski pomočniki letos odločno zahtevali, da bodi v trgovskem bolniškem društvu slovenščina enakopravna z nemščino, kar v beli Ljubljani menda tudi ni pretirano.

Tržaški slovenski abiturijentje prirede jutri v „Narodnem Domu“ v Barkovljah veliko veselico. Take slavnosti svojega dijaštva tržaški Slovenci niso imeli že 7 let. Letos imajo 17 abiturijentov na gimnaziji. Bog jih živi!

Nemški obrtniki bodo imeli obrtniški shod dne 8. 9. in 10. oktobra v Celovcu. Slovenci že davno želé shoda slovenskih obrtnikov.

Drobne novice. Poročevalec „Neue Freie Presse“ je iz Trsta pobegnil, ko je opeharil irredentovce za 120.000 gld. — Zopet se je pričelo trasiranje za železnico Trbiž-Rabelj. Štirje inženirji so pri delu. — V Gradcu je zadela kap 70letnega trgovca Domladiša iz Ilirske Bistrice. — Javna tombola v Št. Petru pri Gorici na korist „Sloginim“ zavodom bode jutri. — Kmetijsko društvo so ustanovili v Stari Oselici. — Deset Solkanecv je dobilo te dni pred goriškim sodiščem po 7 do 10 mesecev težke ječe, ker so malo po strani pogledali nekaj Lahonov. Sodnik je razsodbo utemeljeval samo laški! — V Celju so priredili Nemci jubilejsko udanostno izjavo šolskih otrok, pri kateri se je pela — „Die Wacht am Rhein!“ — V Žireh se snuje pevsko društvo „Sora“.

Slovenskega pesnika g. Antona Hribarja izbrane pesmi bodo izšle koncem julija pri Drag. Hribarju v Celju.

Nemška nepristranost. V Inomostu so priredili tamošnji Slovani nedolžno Palackega slavnost. Na čelu dotičnega odbora je stal profesor Skop. „Grazer Tagblatt“ vprašuje: Kaj bi se neki zgodilo s kakim nemškim učiteljem, ki bi se sredi mej Nemci postavil na čelo kakega nemškonacionalnega slavja? Na to vprašanje „Grazer Tagblattu“ odgovori lahko deželni predsednik baron Hein, ki pusti, da sredi slovenske dežele hujska celo pri političnih društvih — profesor Binder.

Novi železniški projekti. Železniško ministerstvo namerava v kratkem začeti splošne tehnične priprave na podaljšanje Vipavske železnice od Ajdovščine do Postojine in od Razdrtega do Divače. Dotični inženirji pridejo že tekom tega meseca na lice mesta.

Ciril-Methodijsko cerkvico v Padričah pri Trstu so slovesno blagoslovili v nedeljo 10. t. m. Navzočnih je bilo nad 2000 ljudi, mej njimi oče tržaških Slovencev gosp. Ivan Nabergoj.

Iz Kranjske Gore se nam poroča z dne 14. t. m. Nocoj po noči je gromelo in tleskalo ter zelo deževalo, tako da so vode raznih hudournikov narasle. Proti poludnevu se je zvedrilo in zagledali smo od vrhov naših planin daleč doli sneg, ki nam pa oznanja lepo vreme, katerega za strni in sečo zelo potrebujemo. Solnce si želé tudi letovičarji, ker se jim zdi skoro prehladno.

„Magistrat deželnega stolnega mesta ljubljanskega“ je tako vsiljiv s svojo nemščino, kakor nekateri slovenski vojaki na prvem dopustu. Od Sv. Štefana pri Šmarju smo dobili namreč zopet pritožbo, da mu magistrat pošilja nemški naslovljena pisma. Ne sprejmite pisem, ampak vr-

nite mu jih z napisom: Se ne vsprejme! — Prav ima „Slovenski Gospodar“, ki to piše.

Nemški trgovski pomočniki. Slavnemu uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. Vaš cenjeni list od dne 2. julija t. l. št. 39 je donesel odstavek pod nadpisom: „Nemški trgovski pomočniki“ in glede tega prosim, oziraje se na § 19 tiskovnega zakona, za vsprejem sledeče objave: Ni res, da sem trgovskemu pomočniku Linhartu, katerega je neka slovenska tvrdka odpustila, priskočil na pomoč. V prodajalnici: „Angleško skladišče oblék“ na Sv. Petra cesti ima moj poslovodja Jurij Bernatovič (kristjan) pravico, pomočnike vsprejemati; toda ni res, da bi bil Linhart kot pomočnik v to prodajalno vstopil, ker je samo dva dni v prodajalnici popomagal. S velespoštovanjem Filipp Kassowitz. V Ljubljani, dne 12. julija 1898. — Dostavek uredništva. Gotovo nismo bili dolžni prinesiti tega popravka, ker ni stvaren. Pa, če Žid Kassowitz hoče, da svet še bolj zve, da je on Žid, pa naj zve. Če je ta predrzni Žid zasramovalcu slovenske narodnosti priskočil na pomoč sam, ali po svojem poslovodju (kristjanu!), je pač vse jedno, ker je očitno, da je kristjan le za priprego Židu.

Kresovi so slovanskega izvora. Zadnji čas so Nemci začeli posnemati Slovane in zažigati kresove na kresni večer. V bližini Gorice so ga letos zažgali prvič. Zakaj so Nemci začeli žgati kresove? Jezilo jih je, ko so na kresni večer obilni plameni raz slovenskih holmov svetili notri v nemčurska gnezda in pričali, da je okoli in okoli slovenska zemlja z zavednim slovenskim ljudstvom. Mislili so si: Zažgimo še mi kje kak kres in recimo, da so vsi kresovi naši in da je tedaj vsa ta zemlja nemška last! Ta njih namen je razodel neki Nemčurček iz Celja, ko je pisal dne 6. t. m. v „Gratzer Tagblatt“ takó: „Le 16 kresov se je videlo goreti v celjski okolici pred praznikom sv. Cirila in Metoda, to je komaj petinka onih kresov, ki so na kresni večer plamteli po naših gorah.“ — Tako nesramni so ti opičarji!

Podružnica „Südmarke“ se je ustanovila v Pulju, da brani nemško zemljo ob Adriji!

V Ptuj so danes teden Nemci s primerno množino pijače praznovali otvoritev „Nemškega Doma“. Prej je bil v tej hiši „Hotel Lamm“.

Prekmurski slovenski luterani so pričeli prestopati h katoliški veri. Po katoliških farah v Prekmurju se bodo pričeli v ta namen prirejati ljudski misijoni.

Napredek. „Katoliška tiskarna“ v Ljubljani izvrševala bode odslej tudi kolorirane razglednice in ilustracije, da ne bode treba Slovencem hoditi v tem oziru k Nemcem. — G. A. Turk je izdal za Ljubljano in Šiško lepi slovenski razglednici, priskočil pa nepotrebnem z razglednicami tudi Nemcem na pomoč, kar neki naš dopisnik z Dolenjskega imenuje škandal.

Slovenska zmaga. Dne 4. t. m. so zmagali Slovenci pri občinski volitvi v Medgorjah na Koroškem.

Slovanska narodna salonska noša. Opozarjamo na današnji oglas gg. M. Armiča, Fran Dekvala in Frana Pavšnarja. Želeti bi bilo, da se razvije splošna agitacija za slovansko čamaro, ki naj se tako kot nekdanj, pokaže zopet v vseh naših salonih in na vseh naših slavnostih.

Andrej Hofer, junaški vodja Tirolcev. Ta knjiga je v drugem pomnoženem natisku izšla pri Antonu Turku, knjigovezu v Ljubljani. Stranij ima 70, cena 20 kr. Dobrodošla bode srednjim slojem našega naroda.

Društva.

Občni zbor okrajne bolniške blagajne ljubljanske vršil se je v nedeljo 3. julija dopoldne v I. mestni deški šoli. Vdeležilo se ga je okoli 60 delegatov. Prva točka dnevnega reda je bila poročilo načelnika gosp. Ivana Kregarja o društvenem delovanju. Upravni odbor imel je 16 sej, vršila sta se tudi 2 izvanredna občna zbora. To že dokazuje, da je odbor delaven, sosebno ker odbor ni deloval celo leto, marveč samo 10 mesecev. Dva meseca je mestni magistrat vodil blagajno. Upravni odbor poslal

je tudi tri zastopnike k občemu zboru zveze bolniških blagajn v Trstu. Vspeh je bil velik Lahoni hočejo svojim pasivnim blagajnam vse privoliti, a slovenskim ničesar. Lahonski naklepi pa se letos niso posrečili, ker so bili Sloenci složni in v večini. Želeti je, da bi gotovo vsako leto pošiljale bolniške blagajne svoje zastopnike k občnemu zboru v Trst. Govornik je dalje pojasnil, kako se je prišlo na sled veliki defraudaciji. Oba uradnika sta se policijskim potom odstranila. Nered v knjigovodstvu je grozen. Povabil je strokovnjaka g. Pardubskega, da pojasni, kako se je prej delovalo. V spominu je še, kako se je izvršila pravda proti bivšima uradnikoma. Našli so pred pravdo primanjkljaja 1780 gld., a državno pravdnistvo je na mah ustavilo preiskavanje. Sedaj odbor sam zopet nadalje raziskuje in dobil je zopet novo svoto 325 gld., skupno torej znaša poneverjena svota 2105 gld. Tudi lanski letni računski zaključek ni bil pravilen, ker se je 1000 gld. rezervnega zaklada manj izkazalo, nego je faktično bilo denarja. Troški so bili večji radi tega, ker v letu 1896. niso plačali vseh računov. Dalje poroča, da je društveni zdravnik dr. Zupanc odstopil in da se je nov zdravnik, specialist g. dr. Jenko, nastavil. Upravni odbor misli zdravniške stvari zboljšati. V to svrhu so že voljeni delegatje iz upravnega odbora, kakor tudi iz zdravniške zbornice, da se pogajajo in dogovorijo. Omenja tudi marljivo delavnost nadziralnega odseka in razsodišča, zlasti načelnikoma g. J. Turku in g. dr. Furlanu se zahvaljuje, opozarja navzoče, da bode upravni odbor zmirom deloval v korist članov in blagajne, ter prosi, ako ima kdo kako prošnjo, da naj nikar ne hodi okrog uradnikov v blagajni, ampak naj se naravnost potruži k njemu. Druga točka dnevnega reda: poročilo blagajnika, poroča blagajnik g. Pelan. Društvo je imelo v letu 1897. 38.460 gld. 41 kr. dohodkov, troškov pa 36.323 gld. 43 kr., preostaja toraj čistega prebitka 2136 gld. 98 kr., kar se je na ložilo koncem leta v rezervni zaklad, ki znaša 26.763 gld. 43 kr. Razvila se je potem daljša debata o plačah uradnikov ter se je konečno odobril računski zaključek. Tretja točka je bilo poročilo revizijskega odseka. Poročevalec g. J. Turk naglašja, da je sedaj vse v redu in soglasju s knjigami, dočim poprej, ko sta bila poprejšnja uradnika, ni bilo. Le po hudem delu se je posrečilo priti na napake. O četrti točki: premenitev § 11. društvenih pravil, poroča načelnik g. Kregar. Pravila se glase, da ne sme nobeden bolnik več nego 20 tednov dobivati bolniščino. To ni prav, posebno za ljudi, ki imajo neozdravljive bolezni. Predlaga, da naj se § 11. pristavi, da oboleli člani prejmo 20 tednov celi znesek, a drugih 20 tednov polovico zneska, kar se soglasno brez debate sprejme. Pri zadnji točki: „Raznoterosti“, predlaga gosp. dr. Furlan, da se izreče zahvala in priznanje upravnemu in revizijskemu odboru, posebno pa še upravnemu odboru popolno zaupanje, kar se tudi sprejme soglasno. Gospod načelnik naznani potem, da ima še neki drug predlog, kako proslaviti 50letnico našega vladarja, a ta predlog se bode obravnaval na izvanrednem občnem zboru, ki se skliče v kratkem.

Kat. delavsko društvo v Zagorju priredi dne 17. julija ob 4. uri popoldne v „Katoliškem Domu“ dobrotno tombolo, v korist obolelih udov. Dobrovoljni darovi se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi najljubneje odbor.

Zaveza slovenskih učiteljskih društev bode zborovala dne 1. in 2. avgusta.

Vsesokolski shod bode prihodnje leto v Pragi.

Mestna hranilnica v Novem Mestu. V mesecu juniju 1898 je 142 strank vložilo 32438 K 83 h; 97 strank vzdignilo 20010 h 51 K, toraj več strank vložilo 12428 K 32 kr.; 11 posojil se je izplačalo 8560 K; stanje vlog 103020 K 73 h; denarni promet 99503 K 94 h.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juniju 1898 je 115 strank vložilo 27715 gld. 53½ kr., 68 strank vzdignilo 12284 gld. 35½ kr., 30 strankam se je izplačalo posojil 10490 gld., stanje ulog 488445 gld. 2½ kr. denarni promet 84480 gld. 8 kr.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 25. junija do 15. julija poslali: Ženska podružnica v Velikih Laščah 124 gld. — Č. g. Avguštin Skočir, kurat v dež. bolnici v Gradcu, 20 gld. kot prispevke za mesece maj, junij, julij, avgust. — Dobitek pri šahu 60 kr. — Neimenovanec iz Radovljice 1 gld. — G. prof. Fr. Levec za „L. Nov.“ 50 kr. — G. Ivan Valenčič v Trnovem 2 gld. — G. Slavoljub Cerjak v Cerknici iz nabiralnika v svoji gostilni 5 gld. — G. Mih. Ans. Muri z Zgornjega Jezera 1 gld. — Podružnica za Vuhred Marenberg po č. g. župniku Jos. Černku 3 gld. 60 kr. — Č. g. Ivan Černe, župnik v Barkovljah, kot Ciril-Metodov dar 5 gld. — Podružnica v Podgradu po g. Jos. Volku 30 gld. — Č. g. Anton Šebat, kapelan v Polčanah, iz nabiralnika 2 gld. — Na Miknovi gostiji pri Sv. Marjeti niže Ptuja po g. Rozi Mikl nabranih 7 gld. 40 kr. — G. Jož. Novak iz Radeč 5 gld. z namenom, da bi sveta blagovestnika izprosila pameti vsem političnim norcem. — Č. g. Iv. Čebašek, župnik v Črnem Vrhu nad Polh. Gradcem, 10 gld., zloženih od vnetih prijateljev naše družbe ob Ciril-Metodovem kresu. — Pri Zoretu v Črnem Potoku pri Litiji nabralo se je ciril-skega daru 1 gld. 80 kr. — Botrice in botri na birmi v Mošnjah, zbrani na Črnicu pri Stancarju 7 gld. — G. Fran Cukjati v Št. Gotardu iz nabiralnika 2 gld. 50 kr. — Č. g. Iv. Trpin, beneficijant v Šmartinu, iz nabiralnika 2 gld. — Slavn „Notranjska posojilnica“ v Postojini 20 gld. — Ženska podružnica v Trstu po gld. Milki Mankočevi 157 gld. 20 kr. letnine in 169 gld. 38 kr. Ciril-Metodskega daru, poklonjenega od vrlih tržaških Slovencev. — Iz Šmarja pri Jelšah po g. Iv. Debelaku nabranih 13 gld. 60 kr. kot vezilo za god. sv. blagovestnikoma. — Gdč. Janja Miklavčič v Kranju 5 gld., nabranih na Šmarjetni Gori ob Ciril-Metodovem kresu. — Slavn posojilnica v Žužemberku 10 gld. — Šentjakobsko-trnovska moška podružnica je dala glavni blagajni 95 gld.; mej tem je Ciril-Metodovega daru 47 gld.; zanj so darovali gg. Jan. Flis, Andrej Kalan, Andrej Zamejec in Podlimbarski po 5 gld.; dr. Jož. Debevec, Jan. Rozman, J. Vrhovnik po 2 gld.; J. Sušnik, Ant. Z. po 1 gld. 50 kr.; dr. Fr. Ušeničnik, Fr. Birk, dr. A. Ušeničnik, dr. Jož. L., dr. Fr. L., A. Stroj, V. Steska, dr. G. Pečjak, Drag. Žagar, F. Ferjančič, po 1 gld.; M. Š. Jernej Bahovec, J. Vrančič, dr. Vl. F. po 1 krono; šentjakobski Mohorjani po g. F. Steski 6 gld. — Č. g. župnik Fr. Jeršič za velikovsko šolo 2 gld. — Č. g. Jožef Vodošek, kapelan v Rajhenburgu, je nabral na Habinčevi zlati poroki 5 gld. — G. Ign. Merhar v Prigorici pri Ribnici iz nabiralnika 5 gld. 10 kr. — Sveta brata Ciril in Metod, izprosita obilo blagoslova vsem darovalcem!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Jubilejske slavnosti.

Jubilejske svečanosti na dvoru se bodo pričele dne 30. novembra in končale dne 4. decembra. Dne 2. decembra se bodo v Marije Terezije dvorani poklonili cesarju najodličnejši veljaki. Navzočnih bode 28 knežjih glav, mej njimi nemška cesarska dvojica.

Program shodu slovenskih županov v Ljubljani dne 16. in 17. avgusta 1898. Dne 16. avgusta: Ob osmih zvečer prijateljski sestanek na vrtu ali ob neugodnem vremenu v „Sokolski“ dvorani „Narodnega Doma“. Pri tem sestanku svirala bode godba, pela bodo pod skupnim vodstvom pevska društva „Slavec“, „Ljubljana“ in „Trgovsko pevsko društvo“ in prižigal se bode umetni ogenj. Dne 17. avgusta: Ob enajstih dopoldne slavnostno zborovanje v čitalnični dvorani in po zborovanji pogoščenje zborovalcev v „Sokolski“ dvorani.

Abiturijentje obeh c. kr. učiteljskih v Ljubljani prirede danes zvečer ob 8. uri v proslavo 50letnega cesarjevega vladanja slavnostni koncert na korist učiteljskemu konviktu. Sodelovala bode vojaška godba. Na bogatem vsporedu je slavnostni prolog, moški zbori s tenor solom, pesmi za bariton, ženski zbori, mešani zbori, po koncertu pa prosta zabava. Sedeži so po 1 gld. 50 kr., 1 gld., 80 kr., stojišča pa po 50 kr. Naj

bi Ljubljancje z obilnim obiskom danes zvečer pokazali svojo naklonjenost naraščaju slovenskega učiteljstva!

Sestanek vseh slovenskih abiturijentov se bode vršil v Ljubljani 26. in 27. t. m. Dne 26. bode komerz, 27. pa bode zborovanje v proslavo petdesetletnega vladanja Nj. Vel. presvetlega cesarja Frana Josipa I. ter v prid podpor-nemu društvu za velikošolce, sl. družbi sv. Cirila in Metoda in učiteljskemu konviktu dne 27. julija 1898. l. v veliki čitalnični dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani „Beseda in veliki ples“ (!)

V Šent-Vidu na Dolenjskem je praznovala šolska mladež dne 18. t. m. cesarjevo petdesetletnico s pripomočjo duhovščine in dobrotnikov šolske mladeži. Dne 12. t. m. zvečer je bila vas razsvetljena in z zastavami okrašena. Drugi dan je bila cerkvena slavnost, potem pogoščenje otrok in zabava s petjem, deklamacijami, igrami i. t. d. Šolska mladež se bo spominjala tega prelepega dneva.

V Kranju je priredila dne 14. t. m. dekliška šola cesarsko slavnost z govori, petjem, igro in živo podobo. Včeraj je bila tombola in pogoščenje otrok.

V Trzinu bode šolska mladina praznovala cesarski jubilej dne 24. julija.

Najnovejše vesti.

Dela za „Mestni Dom“ je občinski svet ljubljanski v sinočni seji oddal tvrdkam: Fale-schini, Nolli, Toman, Hammerschmidt.

Vodmatske ulice je včeraj občinski svet tako-le imenoval: Stara cesta, Vodmatski trg, Bohoričeve ulice, Cesta za bolnico, Založkarjeve ulice, Ravnikarjeve ulice, Zaloške ulice.

Gostilničarjem na Florijanski cesti dovolil je včeraj mestni zbor na njih prošnjo izjemo od novega cestnega reda, namreč, da bodo smeli kakor sedaj, nastavljeni ob tržnih dnevih po ulici vozove. V imenu policijskega odseka je mestni odbornik g. Grošel obširno in temeljito priporočal ta predlog. Mestni odbornik dr. Krisper ga je toplo podpiral, češ, da je to nujna potreba ondotnim prebivalcem, in da v drugih velikih mestih stoje celo železnični vagoni po cestah. S tem sklepom bo ustrezno opravičenim željam prebivalcev Florijanskih ulic.

Gospodinjška šola v Ljubljani, ki izvrstno uspeva, je sinoči končala prvo šolsko leto. Preseli se sedaj v lepe prostore Gorupove hiše in razširi tečaje.

Občni zbor „Glasbene Matice“ vršil se je včeraj 15. t. m. zvečer in je bil mnogobrojno obiskan. Ker je dosedanji predsednik gosp. Fr. Ravnihar že pred občnim zborom odstopil, vodil je zborovanje podpredsednik c. kr. računski svetnik Svetek. Odborovi činovniki poročali so o dogodkih preteklega društvenega leta in razdelila se je zajedno po društvenem tajniku g. Belé-tu jako zanimivo sestavljena spomenica. Koncem zborovanja vršile so se volitve v društveni odbor. Izvoljeni so bili: za predsednika soglasno gosp. Ivan Vencajz c. kr. dež. sodnije svetnik, in v odbor gospodje: Ivan Belé, Anton Dečman, dr. Vladimir Förster, Ivan Hafner, Ivan Hrast, Fr. Orožen, Anton Petrovič, Ivan Priibil, Anton Razinger, Viktor Rohman, Ivan Sbrizaj, Anton Svetek in Ivan Trdina. Pripomniti je pa še posebej, da je bilo izvan Ljubljane več zanimanja za zborovanje opaziti, kakor pri ljubljanskih društvenikih.

V Trstu je otvoril odvetniško pisarno g. dr. Josip Abram, bivši blagajnik podružnice sv. Cirila in Metoda, vrl mož.

Prav lep pogreb je imel sinoči v Ljubljani M. Kobler, c. kr. poštni asistent in c. kr. akcesist v rezervi. Vojaška godba, skoro vsi poštni uradniki in mnogo odličnega občinstva je mladega moža spremilo na zadnji poti.

Nemška vzgoja in slovenska kri. Samostanski begunec in slovenski renegat duhovnik Jos. Ferk, doma od sv. Trojice na Štajarskem, se je zatekel včeraj v „Gratzer Tagblatt“, kjer se norčuje iz Slovencev in prodaja svoje nemško prepričanje, češ da je bil v Mariboru vzgojen

nemški. Tako je narodni renegat prijadral v luko avstrijskih renegatov.

Spreobrnili se je včeraj „Slov. Narod“. V dolgem članku je obsodil Dreyfusovo kliko, ki dela „sramoto Franciji“. Izvzel je samo Zolo, ker je imel „dober namen“, ko je šel hlapčevati Židom. Kaj ne, g. Govekar, kako se vse preminja na svetu!

Grof Thun se je zadnje dni dogovarjal z ustavoreznimi veleposestniki. Navzoč je bil tudi trgovinski minister Bärnreither. Dogovori se bodo še nadaljevali. Veleposestniki zahtevajo, da se odpravijo jezikovne naredbe in da se Thunove predloge bistveno spremene. Nemški birokrati so izdelali te predloge in sedaj naj se še bistveno spremene Slovanom v škodo! Z Nemci so potegnili Madjari, ki pravijo, da s slovansko Avstrijo nočejo imeti zveze.

Kongres poljskih zdravnikov, katerega je nemška vlada v Poznanju prepovedala, bode sedaj skoro gotovo na avstrijskih tleh, v Krakovu.

Na Ogerskem je moral odstopiti Vörös, državni tajnik v trgovinskem ministerstvu, vsled objavljenja avtonomnega tarifa, s katerim se je hotelo ostrašiti Avstrijo. Govori se o ministerski krizi, kakor tudi o odstopu hrvatskega bana, ki se je sprl z Banffyjem.

Ruskim vojnim ministrom je imenovan generalni intendant Kuropatkin.

Delavski nemiri so bili v Bejansku na Ruskem. Stavkalo je 22.000 delavcev, ker se jim je nalagalo preveč dela. Delavci so zažgali hiše uradnikov. Dva vojaška polka sta posredovala. Mrtvih je 60 oseb.

Kitajci imajo boje z vstaši. Pri Vuču je bila cesarska vojska tepena. Nalovili so v reki 1000 trupel.

Španjsko-ameriška vojna.

Zelo hrabri so Španjci, a to jih ne bo rešilo, ker imajo Američani več jekla in zlata. Dne 14. t. m. se je udalo mesto Santiago. Španjski general Toral, ko je videl obupni položaj, je kapituliral pod pogojem, da sme španjska posadka z vsemi vojaškimi častmi zapustiti Santiago in na ameriških ladjah prepeljati se v Španijo. General Shafter ni dobil samo Santiaga v oblast, ampak tudi okolico, izvzeti sta le mesti Holguin in Manzanilla, kjer imajo Španjci še veliko vojske. Imenovan je Shafter guvernerjem vzhodne Kube. Govori se na Španjskem o miru, za katerega je tudi ministerski predsednik Sagasta. A med ljudstvom se vlada boji nemirov, zato je včeraj suspendovala za vso Španijo zakon o osebni svobodi. Tudi Mac Kinley želi miru, ker je ameriška vojska po bojih in vsled rumene mrzlice veliko trpela. Kot pogoj baje zahteva na Filipinih luko za nalaganje oglja in otok Guan Marianen, dalje Portoriko in neodvisnost Kube. Denarne odškodnine ne zahteva, ker ve, da bi Španjci v tem slučaju vojno nadaljevali, ki bi bila pa jako kvarna ameriškim trgovinskim interesom. Brodovje admirala Watsona gre proti Španiji, da bode bombardovalo obrežna mesta. Španjci utrjujejo mesta in so ze spravili v varnost Camarovo brodovje. Na Filipinih si vstaši in Američani nič ne zaupajo in hočejo drug drugega prekaniti.

Na Hradzanih v Pragi se delajo priprave za španjsko kraljico. Ako bi bila primorana zapustiti Španijo, se bo naselila v Pragi stalno.

Umrl je bivši naučni minster v Taaffeovem ministerstvu baron Conrad Eybesfeld, star 77 let. Služboval je tudi v Mariboru ter bil leta 1867. imenovan deželnim predsednikom v Ljubljani, kjer je ostal štiri leta. Slovanom je bil nasproten.

Novi intendant hrvatskega narodnega gledališča v Zagrebu je g. I. pl. Hreljanovič. Ta intendant, ki je več let nastopal v Švici in Nemčiji kot operni pevec, bode od vlade plačan.

V Sredu so obesili dne 13. julija ritmojstra Boičeva in policijskega prefekta Noveliča, ker sta umorila lahkoživko Ano Simon.

V Dalmaciji se je 11. t. m. po potresnem sunku odprla zemlja in na dan je privrel žveplast studenec.

Kranjska kmetijska družba.

Občnega zbora c. kr. kmetijske družbe kranjske se je dne 7. t. m. vdeležilo nad 200 članov. Lepi procvit družbe dokazujejo ti-le podatki. Leta 1897. je pristopilo družbi 385 novih udov in ustanovilo se 10 novih podružnic. Skupaj ima družba 95 podružnic in 4155 članov. Denarnega prometa je bilo 188.642. Ta številka dokazuje procvit velekoristne družbe, saj je bilo pred desetimi leti prometa komaj 16.000 gld. Kmetijsko kemijsko poskuševališče se odpre še letos, istotako kmetijska gospodinjška šola. Podkovsko šolo je obiskovalo 13 učencev, tudi 16 starejših kovačev je delalo skušnjo. Iz družbine drevesnice se je lani oddalo 15.000 visokodebelnih drevesec in 1000 pritlikovcev. Za pleme je družba oddala 9 bikov simodolske pasme. Družbino glasilu „Kmetovalec“ ima 5000 naročnikov. Za 20.000 gld. je družba razprodala raznih semen, 90 vagonov za 45.000 gld. pa je razpečala umetnih gnojil. Modre galice je po znižani ceni oddala 100.000 kg, istotako 175 trtnih škropilnic, 27 se jih je pa podarilo. Podpirala je družba z raznimi sredstvi sadjerejo, govedorejo, ovčarstvo in svinjerejo. Ustanovilo se je čebelarstvo društvo. Družba je tudi dajala podpore za odkup kmetijskih strojev. Konjerejski odsek je živahno deloval. Ribarski odsek se je razdružil. Ribarski zavod na Studencu je sprejel okrajni ribarski odbor. Cesarjev jubilej bode praznovala družba z izrednim občnim zborom ter bode priredila v Ljubljani sadjarsko in vinarsko razstavo.

Omeniti je še posameznih predlogov.

Podružnica Gor. Vas v Poljanski dolini se je oglasila, da želi dobiti živinozdravnika. V deželnem zboru se bode sklepalo glede pomnožitve živinozdravnikov. Podružnica Mokronog izrazila je željo, naj se poskrbi, da bi se iz državnih trtnic dobilo več cepljenih trt in da bi za to podružnice dobivale podporo. Zbor je ponovil prošnjo na vlado, da dovoli na leto v ta namen 50.000 brezobrestnega posojila. Čulo se je o tej priliki, da se nova državna trtnica ustanovi v novomeški okolici. Novomeška podružnica je predlagala, naj bi se v Ljubljani ustanovila živinska bolnica, kar se je vsprejelo. Ista podružnica je predlagala, naj bi družba zopet prodajala gumijeve vezi za trte. Predlog je obveljal. Na predlog podružnice Kovor se bode vladi in dež. odboru predložila prošnja za izposlovanje primerne državne in deželne podpore, da bi se lahko umetna gnojila prodajala po nižjih cenah. Predlog podružnice Rovte, naj se odpravi pristopnina 2 gld., je bil odklonjen. Podružnica Bled je nasvetovala, naj bi se dajala darila živinorejcem, ki imajo bike za pleme. Ker bi ta darila znašala na leto 15.000 gld., se je predlog odklonil, pač pa se bode strožje postopalo pri licencovanju bikov, prenamenile se bode tudi dotične komisije, kar se bode določilo v prihodnjem zasedanju deželnega zbora. Darila revnim pa umnim vinorejcem (predlog podružnice Vipave) se zopet ne upeljejo, ker je sredstev premalo, prošnja pa preveč, pač pa obvelja predlog, naj družba prodaja žveplo, ker nekateri trgovci prodajajo slabo blago. Podružnicam se bode določil delokrog članov. Prošnja podružnice Slap za železnico od Ustja do Postojine se bode izročila na merodajno mesto, deželnemu odboru se je odstopil predlog podružnice Studenec, naj bi se bolje popravljala občinska pota. O volitvah v odbor smo že poročali.

Prvi splošni zbor slovenskih posojilničarjev.

(Vabilo.)

Našemu pozivu, da se skliče prve dni avgusta t. l. v Ljubljano splošni shod slovenskih posojilničarjev, se je odzvalo veliko posojilnic, ki so bile zadovoljne z nasvetovanim dnevnim redom in so obljubile ali poslali zastopnika, ali pa so imenovali pooblaščenca. Radi tega je načelstvo podpisane posojilnice sklenilo, da se bode v ponedeljek dne 1. avgusta t. l. vršil prvi splošni shod zastopnikov slovenskih posojilnic v Ljubljani v „Narodnem Domu“, in sicer bode v nedeljo 31. julija zvečer ob 9. uri predzbor-

vanje, na katerem se bode vršilo posvetovanje o predloženih resolucijah za glavno zborovanje.

Glavno zborovanje bode pa drugi dan ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom:

1.) praznovanje cesarskega jubileja od strani slovenskega posojilništva;

2.) načela in

3.) organizacija slovenskega posojilništva;

4.) strokovno izobraževanje upravnikov slovenskih posojilnic.

K temu zborovanju so povabljeni vsi slovenski posojilničarji, t. j. odborniki, nadzorniki in udje posameznih slovenskih posojilnic, in vsi, ki se zanimajo za razvitek slovenskega posojilništva. Udeležite se torej, domoljubi slovenski, mnogobrojno tega shoda, s katerim hočemo v prvi vrsti pokazati, da je tudi slovenskim posojilničarjem, ki se bavijo s suhoparnim denarnim gospodarstvom, zvestoba do cesarja in avstrijske domovine prva državljanska dolžnost! V drugi vrsti pa se hočemo zjediniti o načelih in organizaciji; hočemo si veliko breme, katero smo si naložili, prijateljsko in bratovsko mej seboj razdeliti; hočemo storiti še tudi nove korake v vedno večji in večji uspeh slovenskega posojilništva v duhu našega cesarja, ki že toliko let s svojim zlatim izrekom: „Viribus unitis!“ opominja na slogo vse svoje narode in vse svoje podložnike.

Na veselo svidenje v beli Ljubljani 31. julija in 1. avgusta!

V Krškem meseca julija 1898.

Načelstvo „Centralne posojilnice slovenske“.

(Konec prihodnjic.)

Ljubljanske tvrdke,

ki nimajo slovenskih napisov so:

Zum Schäferhut. — N. Rudholzer, Uhrmacher & Optiker. — Heinrich Kenda, Maison de Nouveautés. — F. Kollman (!), Glas & Porzellan Niederlage. — Franz Xav. Souvan. — J. Bleiweis Neffen. — Johann Skofizh. — Michael Kastner.

Iščemo

trgovskega pomočnika,

ki je zanesljiv in v trgovskih poslih prav dobro izvežban. Podrobnosti po dogovoru. Kje, pove iz prijaznostij upravnistvo „Slovenskega Lista“.

Splošno priznano

je kot najboljšo odvajalno in prebavljivo sredstvo:

Sagrada Malaga-vino.

Cena 1 vel. stekl. 1 gld. 20 kr. Dobiti je v deželni lekarni pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani. 51 (5)

Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.

☛ Telefon šte. 68. ☛

— Kirbisch Conditorei. — Barth. Žitnik. (Občinski svetnik narodne stranke.) — K. Wončar Modistin — F. Cassermann, Schneider. — J. Stacul. Spezerei & Delicatessen Handlung. — Franz Dhü. — J. Sartory, Telegrafen & Telefon Installateur. — Restauration des A. Dorrer. — J. Flegel Spengler. — J. J. Kantz, Essigsprit & Essenz Erzeugung. — J. August Gabrich. Sattler. — Hôtel Elephant, Caffee. — Fettich Frankheim Businaro Nachfolger. — J. S. Benedikt „Zur Spinnerin am Kreuz“ — Joh. Seunig. — Franz Detter. — Koschier, Luxusbäckerei. — Josef Stadler, Bau & Galanterie Spengler. — J. Leutgeb, Handschumacher & Bandagist. — Johan Jasenc. — Buchdruckerei des Rud. Miliz. (Slovensko učiteljstvo, ki to tiskarno vzdržuje, naj zahteva slovenski napis!) — Max Günzlers Agentur. — Josef Višnar. — Johan Potokar. — Victor Cantoni. — Franz Jager, Bürstenmacher. — Johan Rozman. — Johann Peters. — Johan Kočar mesar. — Josef Škerl. — Ferd. Dragatin, Clavier Magazin Clavierstimmer & Vermietther. — J. Abranovič, Schuhmacher. — A. Kottek, Uhrmacher. — F. Goldstein Optisches Institut. — F. Kapsch, Gold, Silberwaren, Juvelen. — A. Haring, Mech. Maschinenstrickerei. — M. Perne, Goltsch Nachfolger. — M. Kunst, Nachfolger. — Johann Fabian (!) — A. Dreise, Thonofen Erzeugung. — J. Somnitz, Uhrmacher. — Gasthof Kaiser von Österreich! — Reich, Tuchappatur chem. Färberei. — Joh. Förderl's Bäckerei. (Slovenski gostilničarji tega moža pridno podpirajo!) —

Prijatelje „Slov. Lista“ prosimo, naj nas blagovolijo obvestiti, v koliko je ta seznamek pomankljiv

Priznanje.

Letošnji novomašniki izrekajo zadovoljnost in priznanje gosp. Fr. Ksav. Pavšnerju, krojaškemu mojstru v Ljubljani, ker jim je napravil vso obleko v občo zadovoljnost. Zlasti se odlikujejo talarji, za katere je iznašel gosp. mojster sam vzorec.

Ljubljana, 13. julija 1898.

Prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom priporoča podpisani

svoje lepe izdelke

cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr.: več monštranc, kelihov, svečnikov, kandelabrov, lestencev itd., prodam 20% nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebreženje, poniklanje itd. se bode zanesljivo dobro in v kratkem času izvršilo. 49 (30-6)

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled pošljem izgotovljene izdelke franko.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,

pasar-srebrar,

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 27.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 51.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najprostejših do najfinejših ružave, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

== Cene nizke. == 8 (52-20)

Kuverte s firmo

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.

Zoper slabokrvnost

Železnato vino

kemične analize

odličnih strokovnjakov

kateri so v

železnatem vinu

lekarja

Piccoli-ja v Ljubljani

zmiraj potrdili navedeno množino železa, so najboljše spričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek. (1)

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nerazvorne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, slohe (suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Svarilo! P. n. občinstvo se opozarja, da se v trgovino na brezvesten način spravlja China-železnato vino, katero nima ni trohice železa v sebi ter je s košeniljo pobarvano. Tako vino nima nobene zdravilne veljave, pa ga tudi košeniljina primes ne stori za dijetetično sredstvo.

Ivan Kregar,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode,

v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8, poleg Alojzjevišča,

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in podpirateljem domače umetnosti v najnatančnejše izdelovanje

monštranc, ciborijev, ke-

lihov, tabernakljev,

svečnikov, lestencev,

križev ud. 20 (11)

iz najboljše kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

F. P. VIDIC & C. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke,

zarebane strešne opeke

(Strangfalzziegel)

(izdelane iz najbolj znane Vrhniške gline) z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitiga železa

lončene peči in štedilnike

(lastnega izdelka)

43

Roman-cement

Dovški Portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice šte. 9

45 (6-3) priporočata

svojo bogato zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke, kakor tudi najnovejše v konfekciji za dame.

Ilustrovani ceniki razpošiljajo se zastoj in poštne prosto.

Dr. Josip Furlan,

kazenski zagovornik
in odvetniški koncipijent pri dr. Danilu Majaronu,
sprejema kazenske zagovore
v Gospodski ulici št. 17 v Ljubljani. ^{69 (3-4)}

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid

navadno opeko za zid

38

ponujata

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Čamara

(zurka),

71 (3-1)

slovanska narodna salonska noša.

Čamare izdelujeta v Ljubljani po najnižji ceni

Fran Dekval, krojaški mojster, Hrenove ulice šte. 3 in

Fran Pavšner, krojaški mojster, Vodnikov trg šte. 4.

Spone za čamare dobijo se jedino le v modni in perilni trgovini

Maksa Armiča, Sv. Petra cesta šte. 4.

Ravno tako se tudi tu dobi volnena in svilena (atlas) podloga za čamare.

ERNST SPEIL,

mehanik,

Ljubljana, Turjaški trg šte. 1.

(„Katoški Dom.“)

Zaloga šivalnih strojev in bicikljev po najnižjih cenah iz različnih tovarn.

Najnovejši izumi.

Vsa v to stroko spadajoča dela se točno in solidno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Za mnogobrojna naročila se udano priporoča

Ernst Speil,
mehanik.

28 (24-12)

Jedino pravo originalno

plznsko pivo

Telefon št. 90.

je le ono

66 3-3)

iz meščanske pivovarne v Plznu

ustanovljene l. 1842.

Jedino to je bilo odlikovano na vseh razstavah, kjer je bilo izloženo,

z najvišjimi počastnimi znaki

Zastopnik:

J. Gorup v Ljubljani.

Otvoritev trgovine.

Čast mi je naznaniti, da sem odprl tukaj na **Dvornem trgu šte. 3.**
pod trdko

L. Schwentner

ново urejeno knjigarno in trgovino z muzikalijami, umetninami,
papirjem, pisalnim in risalnim orodjem. ^{70 (3-3)}

Moja bogato in ukusno urejena zaloga, katero bodem popolnjeval vedno z najmodernejšimi proizvodi, ponuja mi ugodno priliko, da bodem mogel ustrezati vsakovrstnim zahtevam.

Vsaki nalog izvršil bodem najhitreje in z vso skrbljivostjo; posebno pa si hočem prizadevati, da si ohranim pridobljeno zaupanje strogo pravilnim in poštenim postopanjem.

V LJUBLJANI, dne 1. julija 1898.

L. Schwentner.